

TÜRK DİLİ KONUŞAN ÜLKELER PARLAMENTER ASAMBLESİ

HUKUK İŞLERİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER KOMİSYONU

DOKUZUNCU TOPLANTI

Çevrimiçi 9 Haziran, 2022

“DIŞ POLİTİKA İŞBİRLİĞİNDE PARLAMENTOLARIN ROLÜ”

TAVSİYE KARARI

Parlamentar Asamble:

Parlamentoların devletler ve insanlar arasındaki dostluk ilişkilerinin gelişmesinde öncü bir rol oynadığını **dikkate alarak;**

Parlamentolar arası diyalogun TÜRKPA Üye Devletleri arasında karşılıklı anlayışı güçlendirme yolunda anahtar rol oynadığını **vurgulayarak;**

Ekonomik, sosyal, insanî ve çevresel sorunların tüm bölgenin yararına çözümlenmesi konusunda ulusal parlamentoların çabalarının eşgüdümünün sağlanmasında TÜRKPA'nın potansiyel rolünün önemine **değinererek;**

Dış politika işbirliğinde diyalogun güçlendirilmesinin, birlik ve beraberliğin teşvikinde olduğu kadar TÜRKPA Bölgesinde barış ve istikrarın gelişmesine de katkıda bulunacağını **kabul ederek;**

Ulusal parlamentolar ve bölgesel parlamenter asambleler arasındaki ilişkilerin geliştirilmesinin uluslararası siyasî iklimi olumlu yansımaları olduğunu **not ederek;**

TÜRKPA Üyesi Parlamentoların arasındaki işbirliğinin, Türk dünyasının istikrarına ilişkin ortak hedeflere ulaşılması adına, milli çabaların ve uluslararası işbirliğinin kuvvetlendirilmesini kolaylaştırdığını **vurgulayarak;**

TÜRKPA'nın olağan toplantılarının ve onun ulusal delegasyonlarının karşılıklı ziyaretlerinin üye ülke parlamentoları arasında dış politika işbirliğinde ortak zemini sağlamaya yönelik ciddi adımlar olduğunun **farkında olarak;**

TÜRKPA'yı, bölgedeki en güncel meseleleri müzakere etme yoluyla, TÜRKPA Üyesi Devletlerin parlamenterleri arasında yapıcı diyalogun teşviki açısından önemli bir platform olarak **görerek;**

TÜRKPA'nın geçtiğimiz yıllar boyunca üye devletler arasında ilişkilerin gelişmesine katkıda bulunmayı ve işbirliğini güçlendirmeyi amaçlayan önemli bir teşkilat haline geldiğini **kabul ederek,**

TÜRKPA üyesi ülkeler parlamentolarına aşağıdaki hususları **tavsiye etmektedir;**

- a) Parlamento üyelerinin mensup oldukları bir parlamento komisyonunun veya dostluk grubunun yurt dışı temasları veya kendilerini ziyaret eden yabancı heyetlerle temaslarının **artırılması;**
- b) Parlamento üyelerinin, kendi parlamentoları veya hükümetleri tarafından görevlendirilmek suretiyle yabancı ülkelerde temaslarda **bulunmaları;**
- c) Parlamentodaki bir komisyonun bir dış politika konusunda hükümet üyelerine yazılı veya sözlü soru yöneltmesi olanaklarının **iyileştirilmesi;**
- d) Parlamento komisyonlarının, uluslararası ilişkiler alanında raporlar **hazırlamaları;**
- e) TÜRKPA üyesi ülkeler parlamentoları milletvekilleri ve uzmanları arasında tecrübe paylaşımı doğrultusunda işbirliğinin **geliştirilmesi;**
- f) Parlamentolar arası kuruluşların, parlamenter diplomasi çabalarına eşgüdüm sağlamaları, parlamentolar arası iş birliğini teşvik etmeleri ve

küresel gündemin oluşumunda büyük etkiye sahip olmaları dolayısıyla TÜRKPA'nın bu alandaki etkin girişimlerinin daha çok *desteklenmesi*;

- g) TÜRKPA üyesi ülkelerin önde gelen uluslararası forumlar çerçevesinde, ortak çıkarları ilgilendiren dış politika konularında karşılıklı olarak birbirlerini desteklemeleri ve ortak tavır alma mekanizmalarının *geliştirilmesi*;
- h) Önde gelen parlamentolar arası kuruluşlarda TÜRKPA üye devletlerinin delegasyonlarının düzenli toplantılarının yapılması, faydalı bir istişare ve ortak çıkarları destekleme mekanizmasının *oluşturulması*;
- i) TÜRKPA üyesi ülkelerin müreffeh, siyasi ve ekonomik istikrarları bakımından karşılıklı olarak birbirlerini desteklemelerinin dış politikalarının temel taşı olarak *kabul edilmesi*;
- j) Hukuk İşleri ve Uluslararası İlişkiler Komisyonu bünyesinde 9 Mart 2022 tarihinde düzenlenen "TÜRKPA Üyesi Parlamentolar Dışişleri Komisyonları Başkanları Birinci Toplantısı"nın üye ülkelerin azim ve kararlılığı ile her yıl düzenli olarak *yapılması*;
- k) Parlamentolar arasındaki ikili iş birliğinin özel aracı olarak Parlamentolar arası dostluk grupları, parlamenter diplomasinin geliştirilmesinde ve siyasi, ekonomik ve sosyo-kültürel alanlarda ilişkilerin ve ortak çıkarların yoğunlaştırılmasına yönelik eylemlerin teşvik edilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu ruhla, Üye Parlamentoların Parlamentolar Arası Dostluk Gruplarının Başkanları Toplantılarının düzenlenmesinin *desteklenmesi*;
- l) TÜRKPA'nın kuruluş günü olan 21 Kasım tarihinin tüm üye ülkelerde Türk Dünyası Parlamentarizm Günü olarak *kabul edilmesi*.